

N:o 14.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 Febr. 1886, kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning af Riksdagens år 1885 församlade Revisorerens berättelse, angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1883.

(I. A.)

Stats-Utskottet, till hvars behandling ofvannämnda revisionsberättelse jemte de i anledning deraf från vederbörande embetsverk och myndigheter till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifna utlåtanden och förklaringar blifvit hänvisad, får nu, efter tagen kännedom af dessa handlingar och inhemtande af de för ärendenas utredning i öfrigt erforderliga upplysningar, underställa Riksdagens pröfning de af Revisorerne gjorda framställningar, som ansetts från Utskottets sida påkalla yttrande; kommande Utskottet att härvid följa den ordning, som i revisionsberättelsen blifvit iakttagen.

Kongl. Utrikesdepartementet.

§ 1.

(Rev.-ber. pag. 32. — Utl. pag. 355—357.)

Från konsulskassan hade, enligt hvad Revisorerne omförmäla, under revisionsåret utbetalts till Legationssekreteraren vid beskickningen i Wien A. Grip 17,577 kronor 95 öre för en resa till Hawaii för att undersöka dervarande svenske och norske emigranternas ställning med anledning af klagomål, som hufvudsakligen från norske arbetare blif-

*Ang. en af
Legations-
sekreteraren
A. Grip fö-
retagen resa
öfver Asien.*

Bih. till Riksd. Prot. 1886. 4 Saml. 1 Afd. 11 Häft.

vit framställda. I sammansatt statsråd den 17 Juli 1882 hade beslutits, att kostnaden för resan skulle efter ingifven godkänd räkning utgå af de till konsulskassan för utgifter, som anginge båda de förenade rikena gemensamt, anvisade medel; hvarjemte i ministerielt statsråd samma dag bestämts, att, utom resekostnaden, 1,000 kronor skulle anslås till ekipering för resan, samt att Legationssekreteraren Grip finge under bortovaron uppbära sin lön såsom Legationssekreterare oafkortad. Legationssekreteraren Grip hade afrest från Wien den 19 Augusti 1882, ankommit till San Francisco den 15 September och till Honolulu den 1 Oktober 1882 samt afrest derifrån den 18 December samma år till San Francisco, hvarifrån återresan till Europa tagits öfver Japan, Kina, Indien och Egypten på sådant sätt, att han den 16 April 1883 återkommit till Wien. Vid granskningen af ifrågavarande statsutgift, hvaraf $\frac{4}{7}$ drabbat Sverige, hade det synts Revisorerne anmärkningsvärdt, att Legationssekreteraren Grip vid återkomsten till San Francisco icke fortsatt färden österut utan tagit den vida längre vägen vesterut. Visserligen hade han, enligt de upplysningar Revisorerne erhållit, för den längre vägen inskränkt sig att debitera resekostnaden Honolulu—Wien lika med bortresan Wien—Honolulu, men dagtraktamentet hade med 2 pund sterling oafkortadt upptagits för återresan. Då resan från Wien till San Francisco medtagit en tid af 28 dagar, men för återresan, på sätt den blifvit af Legationssekreteraren Grip företagen, åtgått en tid af 110 dagar, hade resetiden härigenom blifvit förlängd med 82 dagar, för hvilka dagtraktamenten jemväl utbetalts. Beräknades dagtraktamentet för dessa dagar efter samma kurs, som användts vid reseräkningsbeloppets förvandlande till pund sterling, eller 18 kronor 49 $\frac{4}{10}$ öre för 1 pund, befundes beloppet af öfverskjutande dagtraktamenten i svenskt mynt motsvara 3,033 kronor 16 öre.

I en af Chefen för Utrikesdepartementets kameralafdelning i anledning af Revisorerne omförmälda framställning afgifven förklaring har anförts, att de af Legationssekreteraren Grip för resan till Hawaii och vistelsen derstädes hafda kostnader uppgått enligt de i sammanhang med reseräkningen inlemnade närmare uppgifter till följande belopp:

ekiperingspenningar 1,000 kronor, motsvarande	£ 54.	1.	5.
resa från Wien öfver New York till Honolulu (med vivre) ..	„ 185.	—	—
resor å Hawaii	£ 156.		
vistelse derstädes.....	„ 311.	467.	—
extra utgifter derstädes.....		12.	6.
		11.	
	Summa £ 718.	8.	4.

Om härtill lades för hemresan det belopp, som motsvarade kostnaderna för utresan, £ 185, så visade sig att den ersättning, som Legationssekreteraren Grip fått, för afgifvande af rapporter om konsulatförhållandena i Ost-Asien, uppbära utöfver och i samband med den ersättning, som blifvit honom för hans kostnader i anledning af missionen till Hawaii tillerkänd, inskränkte sig till £ 47, hvilken summa af Legationssekreteraren Grip uppgifvits motsvara den ökning i resekostnaderna, som, äfven om hemresan företagits öfver New York, antagligen hade uppstått derigenom, att densamma skulle egt rum under en kallare årstid än utresan och till följd derutaf kräft längre tid samt drygare kostnader för den resandes befordran.

Ofvanstående	£ 718.	8.	4.
hemresan	„ 185.	—	—
resan öfver Asien.....	„ 47.	—	—
	Summa £ 950.	8.	4.

motsvarade i svenskt mynt kronor 17,577: 95 öre.

Anledningen till att Legationssekreteraren Grip erhållit bemyndigande att taga hemvägen öfver Asien vore att söka deri, att, i afvaktan på afgörandet af frågan om lämpligaste ordnandet af de Förenade Rikenas konsulatförhållanden i Ost-Asien, dåvarande Herr Ministern för utrikes ärendena velat begagna hvarje tillfälle, som erbjudit sig, att utan särskilda allt för dryga kostnader för statsverket inhemta de närmare upplysningar, som kunnat på platsen erhållas af fullt kompetente och med förhållandena i hemlandet förtrogne personer, till hvilka Herr Grip på grund af personlig erfarenhet med konsulatärenden otvifvelaktigt kunde räknas, och orsaken till samtliga kostnadernas fördelning, i olikhet med de af Herr Grip meddelade uppgifter, vore sålunda den, att erhållandet af hans yttrande om konsulatororganisationen i Ost-Asien ansågs böra erbjuda det intresse, att en större del af resekostnaderna lämpligen kunde beräknas hafva utgått för omvägen öfver Asien. Det af Herr Grip afgifna yttrande, hvilket blifvit återopadt i Kongl. Norska Regeringens utlåtande af den 7 December 1883, hade liksom öfriga till frågan om upprättande af ett lönadt konsulat i Ost-Asien hörande handlingar ännu icke kunnat i sammansatt svenskt och norskt statsråd slutligen föredras.

Enligt hvad Utskottet inhemtat, finnes omförmälda, af Legationssekreteraren Grip meddelade yttrande öfver konsulatförhållandena i Ost-Asien intaget i en af honom afgifven promemoria, daterad Wien den 23 Juni 1883 samt den 4 Juli samma år remitterad till Kommerskollegium och Norska Regeringens Departement för det Inre; och har Ut-

skottet erhållit del af ett af nämnda promemoria gjordt utdrag, innefattande omförmälda yttrande.

Ehuruväl Utskottet, i likhet med Revisorerna, ansett anmärkningsvärdt, att den resa, Legationssekreteraren Grip för visst ändamål erhållit uppdrag att företaga, kunnat, såsom nu skett, i så betydlig mån utsträckas, har Utskottet dock, då berättelse öfver iakttagelserna under den utsträckta resan blifvit afgifven och derigenom någon utredning i en till behandling föreliggande fråga måste antagas hafva åstadkommit, endast velat förhållandet för Riksdagen

omförmäla.

Kongl. Arméförvaltningen.

§ 2.

(Rev. ber. pag. 54. — Utl. pag. 390—392 och 396.)

Ang. redovisningen af anslaget till skarpskytteväsendet och skjutskicklighetens befrämjande.

I räkenskaperna öfver anslaget till skarpskytteväsendet och skjutskicklighetens befrämjande hade, enligt hvad Revisorerna inhemtat, med afseende på redovisningssättet af de medel, som under år 1883 genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande utbetalts till täflingsskjutningars anordnande och till målskjutningspremier förekommit den olikhet, att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i åtskilliga län verifierat de i och för berörda ändamål verkställda utbetalningarna *endast* medelst sina behörigen qvitterade anordningar å länsränterierna, under det att från andra länsstyrelser, jemte dylika qvitterade anordningar, dessutom vid räkenskaperna fogats detaljerade redogörelser med tillhörande verifikationer, upprättade af de personer, som anordnat och ledt täflingsskjutningarna. Genom först angifna redovisningssätt, hvilket stödde sig på ett af Arméförvaltningens civila departement den 26 Oktober 1870 utfärdadt cirkulär, hade för Riksdagens Revisorer all detaljerad granskning öfver medlens användning omöjliggjorts. Revisorerna hade fäst uppmärksamheten härvid med anledning af redogörelsen från ett af de län, nemligen Vesterbottens, hvarifrån detaljerad redogörelse lemnats, enär af densamma framginge, att utgifter af enskild natur blifvit bestridda af medel från ifrågavarande anslag, nemligen dels 60 kronor till musik vid en skyttefest i Fahlträsket och dels 80 kronor 90 öre till utspisning för åtskilliga personer å Skellefteå stadskällare. Dessa poster vore visserligen till beloppen af ringa betydighet, men i prin-

cipielt hänseende anmärkningsvärda; och då förenämnda, i flere län tillämpade summariska redovisningssätt måste anses i hög grad ofullständigt, samt en detaljerad redovisning af samtliga till skarpskytteväsendet m. m. utgående statsmedel måste anses vara lika väl af behovet påkallad som beträffande statsmedlen i öfrigt, hade Revisorerna velat å förhållandet fästa Riksdagens uppmärksamhet.

I afseende å redovisningssättet för de delar af skarpskytteanslaget, som vare sig i årsanslag tilldelas skarpskytteföreningar och skyttegillena eller årligen ställas till länsstyrelsernas förfogande för anordnande af länstäflingen, har Arméförvaltningens civila departement i afgifvet utlåtande anført, att enskilda inrättningar af sådan art som ifrågasvarande skytteförbund så mycket mindre ansetts kunna skäligen betungas med afgifvande af fullständiga redogörelser, som i alla fall näppeligen mot dem kunde väckas och afgöras anmärkningsmål i den ordning, Kongl. förordningen den 11 December 1830 föreskrefve; men att kontrollen öfver medlens användande för sina behöriga ändamål icke mindre verksamt utöfvats af Landtförvarsdepartementets kommandoexpedition, till hvilken bort afgifvas årliga rapporter enligt fastställda formulär; hafvande dylik rapports vederbörliga afgifvande utgjort villkor för åtnjutande af anslag under följande år, så att ett fullständigt uteblifvande af rapporten medfört förlust af anslag, afgifvande deremot af en rapport, mot hvilken anmärkning blifvit gjord, vållat uppskof med anslagets beviljande, intill dess anmärkningen nöjaktigt förklarats eller rättelse egt rum; och syntes under ofvan antydda förhållande någon ändring i redovisningen för denna del af anslaget ej kunna lämpligen vidtagas; samt att hvad åter vidkomme årsanslagsbeloppen till länstäflingsskjutningarna, så och då dessa understödsbelopp vore afsedda att gifva täfningarna en, så vidt möjligt, festlig karakter, hvilket begrepp vore synnerligen tänjbart och i icke ringa grad bestämdes af ortens sed, folklynne, med mera dylikt, Arméförvaltningen ansåge Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes användande för ändamålet af sagda belopp, omedelbart eller genom dess förtroendemän, utan fara för svårare missbruk kunna, synnerligast vid betraktande af beloppens jemförelsevis ringa storlek, framdeles som hittills befrias från en detaljgranskning af Arméförvaltningens revision; hvaremot Arméförvaltningen icke fann hinder möta att, för möjliggörande af ett öfvervakande från Riksdagens Revisorsers sida af dessa medels användning, anbefalla Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att vid skarpskyttemedelsredogörelsen foga en detaljerad och verifierad redogörelse för skyttefesten.

Med anledning af Revisorernes framställning i fråga om den redovisning öfver förenämnde anslag, som afgifvits från Vesterbottens län,

har länsstyrelsen i samma län uti inforradt yttrande meddelat, att efter det Kongl. Maj:t genom bref den 2 Mars 1883 anbefalt Konungens Befallningshafvande att för hvarje täfling åt tjenliga personer uppdraga att vidtaga de för täflingen nödiga anordningar, samt Herr Statsrådet och Chefen för Landtförsvarsdepartementet i sammanhang med omförmälda Kongl. bref utfärdat reglemente för de frivilliga skarpskytteföreningarnas täflingar om statens pris, länsstyrelsen — med hemtadt stöd af de utaf bemälde Herr Statsråd reglementet vidfogade motiv till särskildt § 6 mom. 1, hvilka innehölle, utom annat, att såsom lämplige att anordna täflingsskjutningar ansåges män, af hvilka man kunde vänta sig, att de skulle göra allt hvad i deras förmåga stode för att åt skjutfesten gifva en högtidlig pregel — påmint de tre personer, hvilka af länsstyrelsen förordnats att anordna ofvannämnda täflingsskjutning, derom, att de åt densamma borde gifva en festlig pregel, med underrättelse derjemte, att Kongl. Maj:t för sådant ändamål anslagit 300 kronor; att detta belopp, som af Arméförvaltningen blifvit till länsstyrelsen öfversänt jemte skrifvelse den 6 April 1883, sedermera lyftats af anordnarne till täflingsskjutningen å länets landskontor, dit de sedermera lemnat redovisning för beloppets användande, hvilken redovisning sedermera insändts till Arméförvaltningen, utan att någon granskning deraf egt rum hos länsstyrelsen, som dertill jemväl saknat befogenhet, då någon föreskrift i sådant afseende ej lemnats af vare sig Kongl. Maj:t eller Arméförvaltningen; äfvensom att i fråga om de anmärkta posterna länsstyrelsen funne mindre egendomligt, att 60 kronor användts till musik, emedan sådan väl finge anses rätt mycket bidra till att gifva en högtidlig pregel åt en fest af ifrågavarande art, hvaremot länsstyrelsen ansåge användandet af 80 kronor 90 öre till utspisning åt en del personer skäligen anmärkningsvärdt; men hade länsstyrelsen under den korta tid, som lemnats för yttrandes afgifvande, ej medhunnit att inforadra förklaring från anordnarne af täflingsskjutningen, af hvilka för öfrigt en sedermera afidit och en afflyttat till annan ort.

Då, hvad först angår Revisorernes framställning om lämpligheten af en mera detaljerad redovisning af samtliga till skarpskytteväsendet och skjutskicklighetens befrämjande utgående statsmedel, Arméförvaltningen, enligt hvad ofvan anförts, under förmälan, att verksam kontroll öfver användandet af den del af dessa medel, som tilldelas skarpskytteföreningarne och skyttegillena, utöfvas af Landtförsvarsdepartementets kommandoexpedition, förklarar hinder icke möta att anbefalla vederbörande att afgifva detaljerade och verifierade redogörelser öfver den andra delen af ifrågavarande medel, eller de anslag, som årligen ställas

till länsstyrelsernas förfogande för anordnande af länstäfningar, anser Utskottet sig kunna antaga, att en rättelse i det af Revisorerna afsedda syfte är att för framtiden emotse.

Hvad vidare beträffar den af Revisorerna särskildt framställda anmärkningen i fråga om användandet af de till täfningsskjutningar inom Vesterbottens län anvisade medel, hade, enligt hvad i länsstyrelsens ofvanåberopade utlåtande meddelats, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande vid utlåtandets afgifvande icke medhunnit infordra vederbörandes förklaring öfver anmärkningen; och har, för såvidt Utskottet kunnat inhemta, sådan förklaring ännu icke till Arméförvaltningen inkommit. Vid detta förhållande har Utskottet i frågans nuvarande skick icke ansett sig böra föreslå någon åtgärd med anledning af det, enligt Utskottets uppfattning, visserligen anmärkningsvärda sätt, hvarpå berörda medel blifvit inom nämnda län under revisionsåret använda.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Utskottet hemställa, att Revisorernes ifrågavarande framställning för närvarande icke må till någon Riksdagens åtgärd

föranleda.

§ 3.

(Rev. ber. pag. 55. — Utl. pag. 357—361.)

Enligt hvad Revisorerna omförmäla, hade efter föregången besigtning i Maj 1881 boningshuset för styresmannen vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori befunnits så bristfälligt, att detsamma icke troddes kunna genom reparationer för sitt ändamål fortfarande göras brukbart, utan hade nybyggnad ansetts böra ifrågakomma. Med anledning häraf hade Arméförvaltningens artilleridepartement till Kongl. Maj:t hemställt, att ny byggnad, hvarå ritning företetts, måtte uppföras. Men i Januari 1882 hade Kongl. Maj:t förklarat, att byggnaden för det dåvarande icke borde uppföras. Sedan ny besigtning likväl i Maj sistnämnda år egt rum, och styresmannen förklarat, det han icke utan våda för helsan ansåge sig vidare kunna bebo byggnaden och att annan lämplig sådan ej inom staden Eskilstuna kunde anskaffas, hade Arméförvaltningens artilleridepartement i September 1882 hos Kongl. Maj:t gjort ny framställning om byggnadens uppförande; och genom bref af den 24 November 1882 hade Kongl. Maj:t slutligen bifallit byggnadens verkställande. I följd häraf hade styresmannen i December 1882 af Arméförvaltningen anmodats inkomma med förslag till arbetets utförande

*Ang. upp-
förandet af
en boställs-
byggnad vid
Carl Gustafs
stads gevärs-
faktori.*

antingen genom anställande af auktion eller medelst anbuds infordrande. Men i stället hade styresmannen, under förklaring att må hända ingen af dessa former alltid vore lämplig, i Januari 1883 inlemnadt ett af enskild entreprenör till honom afgifvet förslag till entreprenadkontrakt, hvilket af Arméförvaltningen gillats och hvilket styresmannen bemyndigats med entreprenören afsluta. Enligt detta förslag skulle nybyggnaden kosta 30,000 kronor, hvarifrån dock borde afdragas 4,000 kronor, som erhållits genom försäljning af den gamla byggnaden, hvilken entreprenören för denna summa ville köpa. Öfriga 26,000 kronor hade anskaffats genom inflytande medel för försålda gevärspersedlar. Byggnaden hade blifvit uppförd under loppet af åren 1883 och 1884. Utgiften härför hade blifvit redovisad på anslaget för försvarsverket till lands i allmänhet.

Under åberopande af föreskrifterna i gällande auktionsreglemente af den 20 December 1825 hafva Revisorerne vidare anført, dels att sådan auktion, som i nämnda reglemente föreskrifves, vid byggandet af det nya boningshuset för styresmannen vid Carl Gustafs stads faktori icke egt rum, och dels att, jemväl i strid mot samma reglemente, någon auktion vid försäljningen af gamla boningshuset för bemälda styresman ej heller förrättats, hvadan Arméförvaltningen sålunda i två fall syntes hafva ansett sig kunna förbise auktionsreglementets föreskrifter. Derest detta skett i följd af föråldrade och numera icke tillämpliga bestämmelser uti auktionsreglementet, hade det förefallit Revisorerne, som om tiden vore inne att uppgöra ett nytt reglemente, så vida icke ett godtyckligt förfarande, hvilket komme att försvåra hvarje kontroll, vid dylika ärendens handläggande skulle göra sig gällande.

I häröfver afgifvet utlåtande har Arméförvaltningens artilleri-departement, jemte andragande af de skäl, som talat för nödvändigheten att uppföra ny boställsbyggnad åt faktorstyresmannen, med anledning af Revisorerne framställning om att uppförandet af denna byggnad ej blifvit enligt auktionsreglementets innehåll utbudet på auktion, samt att enahanda förfaringssätt äfven bort begagnas i fråga om den gamla byggnadens försäljning, anført, att Arméförvaltningen, på sätt i revisionsberättelsen omförmäles, efter erhållet tillstånd till byggnadens uppförande, uppdragit åt faktorstyresmannen att till Förvaltningen inkomma med förslag till arbetets utförande, antingen genom anställande af auktion eller medels anbuds infordrande; men att sedan från tillförlitligt håll inhemtats, att hvarken i staden Eskilstuna eller trakterna deromkring funnes någon annan byggnadsskicklig och pålitlig person än byggmästaren I. W. Kayerdt, åt hvilken med fullt förtroende kunde öfverlåtas det maktpåliggande arbetet, och sedan Kayerdt efter

upprepade underhandlingar förklarar sig villig att utföra arbetet för den beräknade, af Kongl. Maj:t godkända kostnadssumman, 30,000 kronor, med åtagande dessutom att, utöfver det uppgjorda kostnadsförslaget, verkställa åtskilliga ganska omfattande grundläggnings- med flera arbeten, hvilka ansetts erforderliga, Förvaltningen, då vid de upplysta förhållandena auktion otvifvelaktigt skulle blifva ändamålslös och endast föranleda tidspillan, under det att å andra sidan antagandet af Byggmästaren Kayerdts erbjudande syntes medföra garanti att få arbetet på omsorgsfullt sätt utfördt, pröfvat skäligt att, enligt styresmannens hemställan, antaga berörda erbjudande, och detta så mycket hellre, som endast derigenom bereddes möjligheten att för det gamla nedruttnade boningshuset erhålla så hög försäljningssumma som 4,000 kronor, ett belopp, som med afseende å den gamla byggnadens dåliga beskaffenhet icke kunnat betingas af annan person, än Kayerdt, hvilken, såsom boende på platsen och der idkande byggnadsverksamhet, beräknat att till andra företag kunna använda öfverblifna materialier af det gamla boningshuset. — Denna för kronan fördelaktiga uppgörelse beträffande köpesumman för det gamla boningshuset måste ock, förutom vissheten att man i Kayerdt erhöle en både yrkesskicklig och pålitlig entreprenör, betraktas såsom en af de hufvudsakligen bidragande orsakerna dertill, att byggnadsföretaget i sin helhet utan auktion öfverlätits åt Kayerdt, ty en spekulant från mera aflägsna trakter, om en sådan uppstått, hade af nyss anförda orsaker, enligt Förvaltningens förmenande, aldrig kunnat ingå på den höga köpesumma för det gamla huset, som nu erhållits. För närmare belysande af det ringa värde, som den gamla byggnaden i verkligheten egde, hade Förvaltningen vidare upplyst, att vid yttre brädbeklädnadens borttagande timret befunnits uppruttnadt och delvis sönderstyckadt, så att skäl ej förefunnes till betvivlande af entreprenörens utsago, att han å affären blifvit betydligt lidande. Här af framginge, att det af Revisorerna anmärkta förfaringssättet vid så väl det nya boställshusets uppförande som det gamlas försäljning varit af beskaffenhet, att kronans fördel och sanna bästa blifvit behörigen tillgodosedda, äfven om auktionsreglementets föreskrifter härvid ej blifvit strikte tillämpade — att för öfrigt under nu rådande förhållande strängt hålla sig inom föreskrifterna i detta föråldrade reglemente kunde i Förvaltningens tanke, i synnerhet då, såsom här, det gälde arbeten, hvilka fordrade fullständig sakkännedom af dem, som åtog sig och således borde ansvara för desammas ordentliga utförande, icke alltid leda till resultat, som för kronan blefve de gynsammaste. Vid auktionen måste nemligen hufvudsakligt afseende fästas vid lägsta anbudet. Rörande sakkännedomen förefunnes vid auktionen egentligen intet tillfälle att

ingå i närmare undersökning. Endast för så vidt en spekulant gjort sig förut bevisligen känd för underhålligt arbete, kunde hans anbud förkastas. Följden kunde sålunda lätteligen blifva den — och Arméförvaltningen hade deraf ingalunda saknat erfarenhet — att spekulant, som slutligen stannade för lägsta anbudet och som således, så vidt antaglig borgen företeddes, måste antagas till entreprenör, sedermera funnes sakna förmåga och tillräckliga insigter att på tillfredsställande sätt utföra det åtagna arbetet. Då slutligen äfven Revisorerna sjelfva, under förutsättning att det anmärkta förfaringssättet framkallats i följd af föräldrade och numera icke tillämpliga bestämmelser uti auktionsreglementet, uttalat såsom sin åsigt, att tiden nu vore inne för uppgörande af nytt sådant reglemente, hade i anledning häraf Arméförvaltningen, som med Revisorerna härutinnan vore fullt ense, infor drat förslag till nytt auktionsreglemente, hvilket förslag, efter numera i det närmaste afslutade förberedande åtgärder inom Armé- och Marinförvaltningarna, snarligen komme att till Kongl. Maj:ts nådiga pröfning öfverlemnas.

På sätt Revisorerna framhållit, har Arméförvaltningen uti förevarande fall i tvenne hänseenden förbisett föreskrifterna i gällande auktionsreglemente; och med afseende å hvad sålunda förekommit, får Utskottet hemställa,

att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta vidtaga sådana åtgärder, hvarigenom för framtiden fullständig rättelse må ernås i de af Revisorerna anmärkta förhållanden.

§ 4.

(Rev. ber. pag. 57—75 — Utl. pag. 361—367; 377—386; 388—390; 392—396.)

Ang. Arméförvaltningens räkenskaper.

Beträffande det i riksstaten under rubriken »Materielen» förekommande reservationsanslaget till »Försvarsväsendet till lands i allmänhet eller Arméförvaltningens departement», hafva Revisorerna anført, bland annat, att, fastän anslaget i riksstaten funnes uppfördt under rubriken »Materielen» och sålunda syntes böra ensamt för densamma utgå, bestriddes dermed likväl åtskilliga utgifter, som i mer eller mindre mån kunde anses såsom personella. Så väl denna omständighet

som de mycket olikartade utgifter för materielen till de mest skiljaktiga föremål på landtförsvaret, hvilka med anslaget skulle bestridas, försvårade i hög grad bedömandet af dess användande för sitt ändamål samt inskränkte Revisorernes deraf beroende kontroll till granskning af anslagets användande för landtförsvarets behof i allmänhet. Denna kontroll försvårades ytterligare derigenom, att talrika omföringar förekomme icke allenast inom anslaget, på artilleridepartementets andel till och med inom de särskilda utgiftstitlarne, utan äfven till och från *andra* anslag. Någon närmare granskning af anslagets användande för sitt ändamål kunde, enligt Revisorernes föreställning, icke åstadkommas, förr än den del af de personella utgifterna, som ej kunde anses tillhöra anslaget, blefve skild från detsamma, samt användandet af dess öfriga delar blefve närmare bestämdt, äfvensom omföringarna, om icke helt och hållet uteslurna, åtminstone i möjligaste mån inskränkta. Utom de i riksstaten anslagna medel egde anslaget andra och högst betydliga tillgångar i uppbördsmedel, hvilka dock, hvad artilleridepartementet anginge, i hufvudboken vore sammanförda med omföringar inom anslaget, så att man icke kunde varseblifva, huru vida de härledde sig från omföringar eller vore verkliga uppbördsmedel. Med anledning häraf hade Revisorerne för revisionsåret låtit utreda så väl deras belopp som deras beskaffenhet och deröfver låtit upprätta en i revisionsberättelsen intagen tabell.

Af denna tabell ansåge Revisorerne framgå, att de verkliga uppbördsmedlen på anslaget för revisionsåret uppgått till den betydliga summan af 367,920 kronor 44 öre. Enligt Revisorernes åsigt vore det önskligt, om dessa medel på ett lämpligt sätt kunde bokföras, så att deras belopp och beskaffenhet lättare kunde skönjas. Men om man sålunda skulle kunna utröna dessa särskilda tillgångars storlek, blefve det dock, med den nuvarande bokföringen, i de flesta fall omöjligt att varseblifva deras användande för särskilda utgifter, emedan de inginge i anslagets öfriga inkomster och med dem sammanblandades.

För närvarande bokfördes nämnda anslags uppbördsmedel i Arméförvaltningens hufvudbok blott i specialkontokolumnen på creditsidan, hvaraf följden blifvit, att de icke upptoges i det tryckta kapitalkonto, som för revisionsåret offentliggjordes, och således icke derstädes varseblefves. Då det likväl föreföll Revisorerne vara af vigt, att dessa medel i kapitalkontot åtminstone till sina hufvudbelopp redovisades, ansåge sig Revisorerne böra såsom sin åsigt uttala, att nämnda medel i Arméförvaltningens hufvudbok äfven borde upptagas i kapitalkontokolumnen på debetsidan.

Då samma bokföringssätt iakttoges med afseende på de flesta

öfriga anslag under fjerde hufvudtiteln, som hade uppbördsmedel, ansåge Revisorerne, att äfven med afseende på deras bokföring samma förändring borde vidtagas, som här ofvan blifvit ifrågasatt. Beloppet af sistnämnda uppbördsmedel framginge af en i berättelsen införd tabell.

I öfrigt hade Revisorerne ansett sig böra omnämna, att granskningen af Arméförvaltningens räkenskaper fortfarande i hög grad försvårats genom bristfällig hänvisning till och anordning af verifikationerna, i följd hvaraf de i många fall ej kunde bedömas utan särskilda från förvaltningen inhemtade upplysningar, hvadan granskningen dessförutan måst blifva ganska ytlig.

Med anledning af Revisorerne omförmälda framställning i fråga om Arméförvaltningens räkenskaper hafva utlåtanden afgifvits från Förvaltningens artilleri-, fortifikations-, intendents- och civila departement, till hvilka vid den tryckta revisionsberättelsen fogade utlåtanden Utskottet, till undvikande af allt för stor vidlyftighet, får hänvisa.

Genom Kongl. brefvet den 7 November 1879, angående förändring i bokföringssättet hos Arméförvaltningen, förordnades, bland annat, att från ingången af år 1881 skulle för Arméförvaltningens räkenskaper tillämpas det formulär, som vore för Marinförvaltningen beträffande dess räkenskaper föreskrifvet; dock att inom Arméförvaltningen finge i stället för den för Marinförvaltningen föreskrifna förskottsbok fortfarande föras de hos Arméförvaltningen dittills använda liqvadböcker; hvarjemte Arméförvaltningen skulle äga vidtaga de detaljförändringar i det nya bokföringssättet, hvilka utan att ändra systemets hufvudgrunder kunde finnas ändamålsenliga.

Det sätt, hvarpå Arméförvaltningens räkenskaper på grund häraf blifvit uppställda, har emellertid, enligt hvad Revisorerne framhållit, synt i flera afseenden gifva anledning till befogade anmärkningar. Särskildt torde, såsom Revisorerne påpekat, de talrika omföringarna så väl inom samma anslag som från ett anslag till ett annat, och det sätt, hvarpå uppbördsmedlen redovisas, betaga räkenskapen den öfverskådlighet, som för deras granskning är af nöden; och delar Utskottet jemväl Revisorerne uppfattning om bristfälligheten i anordningen af verifikationerna. Vissa förändringar i berörda räkenskapers uppställning och verifierande synas därför Utskottet vara af behovet påkallade; och lär vid sådana förändringars genomförande hänsyn böra tagas såväl till speciella förhållanden vid Arméförvaltningen som dertill att räkenskaperna måste lämpa sig äfven för Statskontoret vid dess upprättande af rikshufvudboken.

Med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Utskottet,

att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t tacktes meddela föreskrifter om sådan ändring i Arméförvaltningens räkenskaper, hvarigenom större tydlighet och öfverskådlighet i dessa räkenskaper må åstadkommas.

§ 5.

(Rev. ber. pag. 75—77. Utl. pag. 365, 367—377.)

Revisorerne, hvilka fäst uppmärksamheten vid de olika system, som gjort sig gällande vid uppförandet inom Karlsborgs fästning af en del byggnader för landtförsvarets behof, i det att i vissa fall byggnadsarbetenas utförande besörjts genom fortifikationsbefälhafvarens å Karlsborg försorg med fästningens egna arbetare, men i andra fall, efter utbudande på offentlig auktion, af entreprenör, hafva såsom exempel härpå anført, att genom Kongl. brefvet den 2 Mars 1883 från trosspassevolansfonden anvisats ett belopp af 74,000 kronor för uppförande vid Karlsborgs fästning af trossvagnsskjul samt chefen för fortifikationen bemyndigats att ombesörja arbetets utförande antingen medelst entreprenad eller under hand, allt efter som det förra eller senare sättet af honom kunde pröfvas vara för kronan fördelaktigast; dock att i intet fall den anvisade kostnadssumman dervid finge öfverskridas. Med anledning häraf hade chefen för fortifikationen i skrifvelse den 5 April 1883 anbefalt fortifikationsbefälhafvaren å Karlsborg att inkomma med förslag till arbetets utförande samt uppgifvit de alternativ, som dervid kunde ifrågasättas, nemligen att arbetet antingen helt och hållet skulle utföras direkt genom fortifikationsbefälhafvaren af fästningsbyggnadens egna arbetare eller ock helt och hållet eller till vissa delar på entreprenad af entreprenör; och sedan fortifikationsbefälhafvaren å Karlsborg i skrifvelse den 17 April 1883 utan särskildt angifna skäl föreslagit, att arbetet skulle utföras genom hans försorg af fästningsbyggnadens egna arbetare, hade i enlighet härmed ett trossvagnsskjul för 390 fordon blifvit uppfördt. Den 20 Oktober 1884 hade denna byggnad afsynats af kronofogden i Södra Vadsbo fögderi med biträde af Byggmästaren E. Thavenius från Stockholm, hvilken dertill förordnats af Arméförvaltningens intendentsdepartement, samt två

Ang. nybyggnader inom Karlsborgs fästning.

nämndemän. Af syneinstrumentet framginge, att förrättningsmännen bland annat förklarar, att alla skarfvar å takstolarnes bindbjelkar och underliggande bärbjelkar borde förses med skarfjern af viss angifven beskaffenhet. Någon annan anmärkning hade icke framställts af dem, men af intendentsdepartementets nyssbemälda ombud vid synen hade i skrifvelse den 27 Oktober 1884 anmälts, att han iakttagit åtskilliga bristfälligheter å byggnaden, nemligen att samma åtgärd, som syne-männen förordat för takstolarnes bindbjelkar, borde vidtagas å bärbjel-karnes skarfningar, hvarjemte dessa bärbjelkar borde förankras i gaf-larne, samt att bärbjelkarne hade en nedsjunkning på midten och så-ledes voro för klena eller afståndet mellan stolparne för långt, hvadan bärbjelkarne borde på lämpligaste sätt förstärkas eller flere stolpar uppsättas; och i skrifvelse den 11 November 1884 till chefen för fortifikationen hade fortifikationsbefälhafvaren å Karlsborg föreslagit, att under hvarje takstol, som ej uppbures af ståndare, två sådana skulle anbringas, hvaremot annan ändring ej vore behöflig; och hade äfven anmälts, att en tillräckligt stor behållning å det anvisade beloppet förefunnnes, så att ändringsarbetet icke behöfde föranleda beloppets öfverskridande.

Enligt bref den 5 Oktober 1883 hade Kongl. Maj:t anvisat ett belopp af 72,000 kronor af reservationerna å anslaget till artilleriet för uppförande af ett förrådsskjul af sten för fästnings- och positions-artilleri; och hade Kongl. Maj:t uttryckligen förordnat, att utförandet af byggnadsarbetet skulle utbjudas å offentlig auktion till den minst-bjudande. Om detta arbete hade den 18 Januari 1884 afslutats kontrakt, i hvilket entreprenören förbundit sig att verkställa hela arbetet för 52,500 kronor, eller 19,500 kronor mindre än den beräknade kostnadssumman; och då byggnaden den 31 Oktober 1884 afsynats, hade synemännen förklarar till protokollet, att skjulet blifvit uppfördt i enlighet med fastställda ritningar och kontrakt med deri intagna bygg-nadsbeskrifning, samt att arbetet i öfrigt blifvit sorgfälligt och väl utfördt.

Vid jemförelse mellan de olika system, som för uppförandet af ifrågavarande, för ungefärligen likartade ändamål afsedda samt sam-tidigt uppförda byggnader användts, hade det, för så vidt Revisorerne kunnat med stöd af tillgängliga handlingar derom bilda sig ett om-döme, synts framgå, att den byggnad, som uppförts af entreprenör, på samma gång den af syneförrättarne befunnits i allo tillfredsställande, visat ett för statsverket med afseende på kostnaden gynsammare resultat än den byggnad, som uppförts af fästningens egna arbetare.

Till den i kontraktet med entreprenören bestämda kostnadssumman borde visserligen läggas ett belopp af 4,119 kronor 46 öre, som utgifvits för jernstaket och planering omkring byggnaden, annonskostnad m. m., men äfven med beräkning häraf uppginge hela kostnaden till endast 56,619 kronor 46 öre i stället för beräknade 72,000 kronor, medan åter den byggnad, som utförts af fästningens arbetare, så vidt Revisorerne kunnat inhemta, medtagit i det närmaste hela den beräknade kostnadssumman.

Härtill komme, att i det ännu gällande auktionsreglementet af den 20 December 1825 stadgades, att när för landtförsvarets behof nybyggnad eller reparation å kronans hus, som icke utgjorde delar af fästningsverken, erfordrades, verkställigheten borde genom allmän auktion till entreprenad utbjudas, samt att, innan detta föregått och antagliga anbud saknats, någon sådan byggnad för kronans egen räkning icke finge företagas. Med anledning häraf hafva Revisorerne, som på annat ställe i revisionsberättelsen uttalat sig om ett liknande förhållande beträffande en byggnads uppförande vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori och dervid påpekat vigten deraf, att auktionsreglementet, om det befunes föråldradt, borde ändras, velat fästa Riksdagens uppmärksamhet äfven å nu omförmälda förhållanden, der utan kända skäl en afvikelse skett från gällande stadganden.

Med anledning af Revisorerne omförmälda framställning hafva förklaringar afgifvits af så väl Arméförvaltningens fortifikationsdepartement och chefen för fortifikationen som ock fortifikationsbefälhafvaren å Karlsborg. Under hänvisande till hvad i dessa förklaringar i öfrigt finnes anfördt, har Utskottet ansett sig böra omförmäla, huru som chefen för fortifikationen i sitt i ämnet afgifna yttrande meddelat, att i afseende å de olika sätten för större byggnadsarbetens utförande erfarenheten ingalunda visat, att entreprenadauktion under alla förhållanden komme att leda till ett verkligen godt resultat. Då i vårt land ännu inga särskilda kompetensvilkor funnes stadgade för den, som vill uppträda som byggmästare, och då enligt 1825 års auktionsreglemente »alla rikets undersåter, af hvad stånd, *vilkor* och *yrke* det vara må, egde att göra anbud», så kunde, enligt chefens för fortifikationens förmenande, ej förhindras, att sådana anbud gjordes af personer, som ingalunda vore i besittning af sådana tekniska kunskaper, som vore oundgängliga för utförandet af ett större byggnadsarbete, eller af spekulanter, som ingalunda vore egare af ett för arbetets ändamålsenliga utförande välbehöfligt kapital, utan hufvudsakligen därför litade på de förskott de kunde betinga sig. Om nu en spekulant redan förr gjort

sig känd såsom underhållig byggmästare eller såsom varande i ekonomiskt dålig ställning, kunde visserligen hans anbud af dessa skäl förkastas. Men vore han antingen okänd eller vore de mot hans kompetens i ena eller andra hänseendet hysta misstankar ej juridiskt bevisliga, så vore det ofta nog svårt att efter en entreprenadauktion neka honom att åtaga sig ett arbete, för hvars utförande han ingifvit det lägsta anbudet, åtföljdt af en borgensförbindelse, som ej heller kunnat juridiskt underkännas. Men hade man på sådant sätt fått en entreprenör, som i ena eller andra hänseendet befunnas underhållig, så vore äfven den strängaste kontroll vid arbetets utförande sällan i stånd att åstadkomma ett verkligen godt byggnadsarbete; man vunde dermed föga mera, än att så väl materialierna som det tekniska utförandet nått och jemnt ej kunna lagligen kasseras, d. v. s. att arbetet i sjelfva verket ej blefve sådant, som man haft rätt att vänta och begära. Af sådana byggnadsentreprenader hade Arméförvaltningen haft en ej ringa erfarenhet. Hufvudsaken vid en entreprenadauktion vore ej att nedpressa priset till det lägsta möjliga, utan att få arbetet utfördt af en tekniskt duglig och i allt öfrigt solid person. Detta hade ock länge varit insedt både af Kongl. Maj:ts regering, som allt emellan, med afvikelse från 1825 års auktionsreglemente, än föreskrifvit att »anbud skulle infordras» — således utan entreprenadauktion — än öfverlåtit åt Arméförvaltningen eller underordnad myndighet att pröfva, hvilket sätt för byggnadsarbetets utförande under för handen varande omständigheter kunde anses rättast. Hvad särskildt anginge det år 1883 å Karlsborg uppförda skjulet för trossfordon, hade det Kongl. brefvet derom, på sätt af Revisionen blifvit anfördt, innehållit bemyndigande för chefen för fortifikationen att ombesörja arbetets utförande antingen medelst entreprenad eller under hand. I det yttrande, som med anledning häraf af chefen för fortifikationen inforrats från fortifikationsbefälhafvaren å Karlsborg, hade denne, af skäl, som finnas anförda i fortifikationsbefälhafvarens å Karlsborg omförmälda förklaring, tillstyrkt, att arbetet skulle få utföras af fästningens egna arbetare. Anledningen dertill, att detta af fästningsbyggnaden sjelf uppförda skjul kostat mera än det följande år genom entreprenad för artilleriets räkning uppförda, vore på sätt af fortifikationsbefälhafvarens nämnda förklaring framginge, *dels* att intendenturskjulet vore större än artilleriets, *dels* att materialierna fallit i pris ej obetydligt från 1883 till 1884, *dels* ock att entreprenören, som vore en fullt trovärdig man, enligt lemnad uppgift gjort en förlust af öfver 2,500 kronor på artilleriskjulet. Hvad slutligen beträffade de anmärkningar, som vid trossfordonsskjulets aflemnande gjorts rörande taket å byggnaden, så hade

de berott på takkonstruktionen och hade intet att göra med det system, som tillämpats vid skjulets uppförande. Förhållandet vore nemligen, att dessa skjul vore mycket breda, och taken hade endast en ringa resning för att minska vindfånget och virkesåtgången. För att uppbära taken vore därför ett stort antal vertikala stolpar anbragte från skjulets golf till takstolarne, hvilka stolpar dock i någon mån minskade utrymmet i skjulen och försvårade fordonens placering och skötsel. Vid det första af dessa skjul, det ifrågavarande trossfordonsskjulet, hade man därför velat försöka att minska antalet stolpar, men hade ock från början motsett att taket derigenom möjligen skulle blifva nog svagt, hvarför äfven genast bestämts, hvilka förstärkningar i sådant fall borde anbringas, hvarjemte penningar för detta ändamål reserverats. Då vid besigtningen takkonstruktionen ansetts nog svag, hade de förut bestämda förstärkningarna tillsatts, och hade taket sedermera ej gifvit anledning till någon anmärkning.

Ehuruval, på sätt Revisorerne omförmält, en afvikelse från gällande auktionsreglemente i förenämnda fall egt rum, har Utskottet dock, då med anledning af en likartad fråga Utskottet redan under § 3 här ofvan hemställt om åtgärders vidtagande för vinnande af rättelse för framtiden och ett återuppreparande af en hemställan i enahanda syfte sålunda icke synes vara af behofvet påkalladt, endast velat förhållandet för Riksdagen

omförmäla.

§ 6.

Stockholms stads kronoräkenskaper och länens landsböcker.

(Rev. ber. pag. 126—128; Utl. pag. 404—408.)

Enligt hvad Revisorerne inhemtat, hade landshöfdingen i Södermanlands län genom Kongl. brefvet den 22 Oktober 1858 medgifvits rätt att till enskilde personer uthyra den så kallade attikvåningen uti landshöfdingeresidenset i Nyköping, och åt landshöfdingen i Stockholms län vore så stor bostadslägenhet beredd, att han af denna i f. d. Preissiska huset, N:o 36 vid Drottninggatan, anordnade lägenhet kunnat för sin räkning till enskilde personer uthyra åtskilliga lokaler, deribland de två å nedra botten befintliga och hvarterdera med två fönster åt Drottninggatan försedda rummen, hvilka blifvit inredda till butiker; och då landshöfdingarne i nämnda län genom omförmälda lägenheters uthyr-

Ang. de till landshöfdingarne i Stockholms och Södermanlands län upplåtna boställslägenheter.

ning beredts inkomster utöfver de för dem vid landshöfdingelönernas reglering bestämda löneförmåner, hyste Revisorerna den åsigt, att dessa lägenheter borde, i den mån de icke till boställen åt landshöfdingarne vore erforderliga, vid nuvarande tjensteinnehafvares afgång för kronans räkning tagas i anspråk.

I häröfver till Kongl. Maj:t afgifvet utlåtande har Statskontoret, jemte öfverlemnande af infortrade yttranden från landshöfdingarne i Stockholms och Södermanlands län, beträffande ifrågavarande boställen meddelat, att åt förstnämnde landshöfding vore upplåtna 20 lägenheter med eldstäder, deraf ett kök och två tamburer, jemte dertill hörande sex hvälfda källare, en öfver jord belägen hvälfd vedbod samt ett stall och ett vagnshus, allt inom huset N:o 36 vid Drottninggatan, samt att landshöfdingen i Södermanlands län begagnade 30 lägenheter med eldstäder jemte ved- och vagnbodar samt stall och brygghus inom länsresidenset i Nyköping och uthyrde, utom den af Revisorerna omnämnda s. k. attikvåningen, 2 rum och en bod i vestra flygeln, jemlikt Kongl. brefvet den 15 Juni 1861. Vidare vore upplyst af landshöfdingen i Stockholms län, att af honom till enskilde personer uthyrts ej allenast de af Revisorerna ömförmälda tvenne rummen, utan äfven stallet och vagnshuset, men att han deremot, enligt kontrakt med Öfverintendents-embetet, af kronan förhyrde en inom samma egendom tre trappor upp på vinden varande lägenhet, bestående af ett rum med kök, samt af landshöfdingen i Södermanlands län, att han af den s. k. attikvåningen till eget begagnande undantagit två rum. Till ledning vid bedömande af huru vida en sådan åtgärd, som den af Revisorerna ifrågasatta, lämpligen kunde vidtagas i afseende på de till ofvannämnde båda landshöfdingar anvisade boställen, hade Statskontoret vidare förskaffat sig uppgifter om antalet lägenheter, som upplåtits åt en hvar af landshöfdingarne i Jönköpings och Vermlands län uti de derstädes under senare tider med anslag af allmänna medel uppförda residensbyggnader. Dessa uppgifter gåfve vid handen, att landshöfdingen i Jönköpings län komme att erhålla 19 lägenheter med eldstad samt stall, vagnshus och tvättstuga med mangel och strykrum, samt att till landshöfdingen i Vermlands län upplåtits 18 lägenheter med eldstad samt stall, vagnshus och tvättstuga; och ansåg Statskontoret, med afseende härå, någon annan förändring beträffande det till landshöfdingen i Stockholms län upplåtna boställe icke böra ega rum, än att, såsom landshöfdingen äfven ifrågasatt, de båda till bostället hörande, till butiker inredda rum vid nuvarande boställshafvares afgång skulle afträdas till statsverket, mot det att det rum med kök, som landshöfdingen nu disponerade mot erläggande till statsverket af en årlig afgift till belopp af 250 kronor,

med bostället förenades. Hvad åter anginge det åt landshöfdingen i Södermanlands län anslagna boställe, vore detsamma, i afseende å boställslägenheternas antal, ej obetydligt större än någotdera af landshöfdingeboställena i Jönköping och Karlstad. Utaf det af Revisorerna åberopade Kongl. bref den 22 Oktober 1858 inhemtades, att den till bostället hörande s. k. attikvåningen bestode af 7 rum och kök, samt att densamma redan af nuvarande landshöfdingens företrädare i embetet varit uthyrd åt enskilde personer jemlikt dertill uti Kongl. brefvet den 18 Juni 1836 lemnadt medgifvande. Nuvarande landshöfdingen, som, enligt hvad han förmält, vid våningens uthyrande undantagit två rum för eget begagnande, hade deremot genom Kongl. brefvet den 15 Juni 1861 undfått tillåtelse att uthyra två andra, bostället tillhörande rum jemte en bod. Den omständighet, att en ej ringa del af ifrågasvarande landshöfdingeboställe under en längre tid icke varit för boställsinnehafvares eget bruk behöflig, gäfv, efter Statskontorets tanke, stöd för det antagande, att, beträffande detta boställe, en sådan förändring, som Revisorerna åsyftat, skulle kunna ega rum. Enligt hvad landshöfdingen anført, skulle emellertid i ett fall hinder möta för vidtagande af denna åtgärd; och då Statskontoret icke vore i tillfälle att yttra sig vare sig om sättet för detta hinders undanröjdande eller om huru vida förändringen utan olägenheter i öfrigt kunde genomföras, syntes Revisorernes framställning i denna del icke för det närvarande böra föranleda till annan åtgärd, än att befallning blefve vederbörande embetsmyndighet meddelad att till Kongl. Maj:t inkomma med den vidare utredning, som af denna framställning påkallades. På grund af hvad sålunda förekommit hemstälde Statskontoret alltså, att Kongl. Maj:t, i anledning af hvad Revisorerna anført, täcktes dels förklara, att de till landshöfdingens i Stockholms län, i huset N:o 36 vid Drottninggatan belägna boställe hörande tvenne rum, som vore till butiker inredda och af boställshafvaren till enskilda personer uthyrda, skulle vid nuvarande innehafvarens af landshöfdingebeställningen afgang från tjensten till kronan afträdas, och i stället ofvan omförmälda, inom samma egendom tre trappor upp på vinden belägna ett rum med kök med bostället förenas, samt dels anbefalla Öfverintendentsembetet att till Kongl. Maj:t inkomma med underdånigt yttrande, huru vida den i landshöfdingeresidenset i Nyköping belägna och jemte andra lägenheter till boställe åt landshöfdingen i Södermanlands län upplåtna s. k. attikvåningen måtte kunna, vid nuvarande boställshafvarens afgang från landshöfdingebeställningen, fränskiljas bostället och till kronan afträdas.

Enligt hvad Utskottet inhemtat har Kongl. Maj:t genom bref den

18 December 1885 *dels* förklarar, att de till landshöfdingens i Stockholms län i huset N:o 36 vid Drottninggatan här i staden belägna boställe hörande, å nedra botten befintliga två rum, som nu äro till butiker inredda och af boställsinnehafvaren till enskilde personer uthyrda, skola vid nuvarande innehafvarens af landshöfdingebeställningen afgång från tjensten till kronan afträdas och i stället ett tre trappor upp å vinden af samma egendom beläget rum med kök, hvilken lägenhet landshöfdingen för närvarande enligt kontrakt med Öfverintendents-embetet förhyr, med bostället förenas, *och dels* anbefalt bemälda Embete att inkomma med yttrande, huru vida den i landshöfdingeresidenshuset i Nyköping belägna och jemte andra lägenheter till boställe åt landshöfdingen i Södermanlands län upplåtna s. k. attikvåningen må vid nuvarande boställshafvarens afgång från landshöfdingebeställningen kunna frånskiljas bostället och till kronan afträdas.

Då, enligt hvad nu blifvit anfördt, en förändring i det syfte, Revisorerne afsett, blifvit beträffande landshöfdingens i Stockholms län boställe anbefald, samt den af Revisorerne väckta frågan om dispositionen af en del af landshöfdingebostället i Nyköping vid nuvarande boställshafvarens afgång från landshöfdingebeställningen är under utredning, får Utskottet hemställa, att Riksdagen må vid hvad sålunda i detta ärende förekommit för närvarande låta

bero.

Statens jernvägstrafik.

§ 7.

(Rev. ber. pag. 139. — Utl. pag. 414.)

Ang. en beslutad löneförhöjning för stations-skrifvare och telegrafister.

Revisorerne, som af Styrelsens för statens jernvägstrafik protokoll för den 12 December 1883 inhemtat, att Styrelsen, på ansökan om löneförhöjning för stationsskrifvarne och telegrafisterne vid statens jernvägars samtliga trafikdistrikt, beslutit, att den tid, inom hvilken uppflyttning i högre löneklass eljest egde rum, finge något förkortas, med tillämpning af hvilket medgifvande summan af de löneförhöjningar, som för år 1884 skulle tillgodokomma stationsskrifvare vid statens jernvägar, komme att uppgå till 23,520 kronor, hafva ifrågasatt lämpligheten deraf,

att Styrelsen utan vederbörligt tillstånd kunde besluta löneförbättringar af så stor omfattning som den nu omförmälda.

I Styrelsens för statens jernvägstrafik häröfver afgifna utlåtande meddelas, att samtliga dessa löneförbättringar understäلتs Kongl. Maj:ts pröfning genom det den 15 December 1883 ingifna förslag till arfvodesstat för år 1884, hvilket förslag Kongl. Maj:t genom bref af den 31 i samma månad faststält.

Utskottet, som tagit del af Kongl. Maj:ts omförmälda bref, enligt hvilket Kongl. Maj:t, med gillande af den af Trafikstyrelsen föreslagna uppflyttningen i högre arfvodesklasser af åtskillige tjenstemän och betjente hos Styrelsen, bestämt kontors- och stationsskrifvarnes samt telegrafisternes arfvoden efter olika klasser till olika belopp, vexlande mellan 900 och 2,100 kronor, har endast velat erinra, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t af den 17 Maj 1874, i afseende å aflöningen från och med år 1875 för embets- och tjenstemän samt betjente vid statens jernvägstrafik, med undantag för chefens, medgifvit, bland annat, att föränderliga arfvoden finge utgå enligt den klassreglering, som af Kongl. Maj:t i årligen fastställd stat blefve bestämd inom de af Riksdagen angifna gränser, i hvilket afseende dessa arfvoden af Riksdagen blifvit bestämda, hvad kontors- och stationsskrifvare beträffar, till högst 2,100 kronor samt beträffande telegrafister till högst 2,400 kronor. Vid sådant förhållande har Utskottet ansett sig böra hemställa, att Revisorernes omförmälda framställning icke må till någon Riksdagens åtgärd

föranleda.

§ 8.

(Rev. ber. pag. 139. — Utl. pag. 414.)

Af Trafikstyrelsens protokoll för den 3 Februari 1883 hade Revisorerne erfarit, att Styrelsen beslutit utbyta en statens jernvägstrafik tillhörig tomt om 15,000 qvadratfot uti kvarteret Dykärret vid Stockholms södra station emot en statens jernvägstrafiks enke- och pupillkassa tillhörig, från $\frac{27}{576}$ mantal N:o 2 Lärda i Stoby socken af Vestra Göinge härad afsöndrad mark, innehållande 97,000 qvadratfot, hvilken invid Hessleholms jernvägsstation belägna mark skulle användas till

*Ang. af
Trafikstyrel-
sen verk-
ställda ego-
utbyten.*

byggnadsplats för en betjeningsbyggnad, därför Riksdagen beviljat ett anslag af 12,000 kronor; och af Styrelsens registratur hade vidare inhemtats, att Styrelsen den 13 November förenämnda år ingått aftal om egoutbyte emellan statens jernvägstrafik och Rörstrands aktiebolag; hvarjemte Styrelsen enligt öfverenskommelse den 30 Juli 1883 verkställt egoutbyte emellan statens jernvägstrafiks och Jönköpings stads mark; men då den befogenhet, som Trafikstyrelsen, enligt hvad af ofvan såsom exempel anförda beslut framginge, sig tillmätt i fråga om utbyte af statens jernvägars mark, icke syntes Revisorerna stå i öfverensstämmelse med stadgandet i 77 § Regeringsformen, hade Revisorerna velat å förhållandet fästa uppmärksamheten.

I afseende å Revisorernas omförmälda framställning har Styrelsen för statens jernvägstrafik i afgifvet utlåtande erinrat, att den jord, staten för jernvägens behof från enskilde personer förvärfvat, icke blifvit i jordeboken omförd från skatte- eller stadsjord till krono, utan fortfarande bibehölle sin förra natur. Den syntes därför näppeligen kunna hänföras till den i 77 § Regeringsformen afsedda fasta egendom, som icke utan Riksdagens samtycke finge kronan afhändas. Då jorden förvärfvats uteslutande för den af staten utöfvade jernvägsdriftens hehof, skulle det också vara väl oegentligt, om icke någon mindre del deraf, huru obetydlig den än måtte vara, skulle, sedan den upphört att vara för jernvägsdriften behöflig, kunna utan en sådan tidsödande omgång, som inhemtandet af Riksdagens samtycke föranledde, utbytas mot ett fullt motsvarande jordområde, hvilket befunnits vara för jernvägsdriftens ändamålsenliga utöfvande af nöden.

Då Trafikstyrelsen icke kan anses ega rättighet att utan vederbörligt tillstånd afhända staten någon dess fasta egendom eller utbyta densamma mot annan sådan, får Utskottet föreslå,

att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes anbefalla Styrelsen för statens jernvägstrafik att för framtiden icke utan i vederbörlig ordning erhållet medgifvande verkställa egoutbyten i afseende å den under Styrelsens förvaltning ställda egendom.

§ 9.

(Rev. ber. pag. 140. — Utl. pag. 415.)

Revisorerne hade vid granskningen af Jernvägstrafikstyrelsens räkenskaper inhemtat, att Styrelsen enligt beslut den 5 September 1883 låtit ur räkenskaperna afföra ett belopp af 2,468 kronor 50 öre, utgörande fordran för begagnad fraktkredit, hvilken fordran Styrelsen egt hos uppgifven person, som, enligt intyg af öfverexekutor, saknade tillgångar, i anledning hvaraf Revisorerne ifrågasatt Styrelsens befogenhet att afskrifva nämnda fordran.

*Ang. en af
Trafikstyrel-
sen verkställd
afskrifning
af en fordran.*

Enligt hvad Styrelsen för statens jernvägstrafik i häröfver afgifvet utlåtande uppgifvit, hade förenämnda belopp utgjort återstoden af den skuld, hvari personen i fråga vid September månads utgång 1877 häftat för jernvägsfrakter och faktoriafgifter för gods, som han nämnda månad fått expedierade under medverkan af Fryksta faktori och hvarå, genom utdelningar i samma persons konkurs, hvari fordringar bevakats, statens jernvägar i Juli och December månader 1879 erhållit i afbetalning 524 kronor 14 öre. Enär rättens ombudsman sistnämnda år den 9 December intygat, att någon vidare utdelning icke vore att förvänta, hade redan då det resterande beloppets afskrifning satts i fråga, men uppskjutits i afvaktan på att gäldenären möjligen kunde erhålla tillgångar att betala äfven detta belopp, och först verkstälts 1883, sedan beloppet under de fyra föregående åren balanserats, och öfverexekutor intygat, att gäldenären fortfarande saknade tillgång. Styrelsen ansåge nemligen ej tillbörligt att i räkenskapen bibehålla såsom tillgång en fordran, för hvilken ingen valuta vore att påräkna, och funne afskrifningen deraf befogad äfven därför, att krafvet, såsom ofvan omförmälts, uppkommit af transporter, som förmedlats af den vid sidan af den egentliga jernvägstrafiken stående faktori-rörelse statsbanan drefve vid Fryksta för spedition af varor, som på Frykensisjöarne sändes till eller från jernvägen, och att denna affär liksom all annan kommersiel verksamhet måste vara utsatt för risker, samt att förlusten i närvarande fall mer än väl betäcktes af hvad sagda rörelse årligen lemnade i ren behållning. För öfrigt ville Styrelsen påpeka, att Styrelsen vid afskrifningen ej lemnat möjligheten att i en framtid utbekomma beloppet obeaktad, enär hon i den af Revisorerne åberopade skrifvelsen i ämnet ålagt distriktsbefälet att anmäla, när det yppade sig att gäldenären erhållit några tillgångar, på det att åtgärder då skulle kunna med någon utsigt till framgång vidtagas för fullföljande af krafvet.

Utskottet, som i likhet med Revisorerne ansett, att Trafikstyrelsens beslut i afseende å ifrågavarande fordrans afföring ur räkenskaperna icke stått i öfverensstämmelse med de för dylika fall gällande bestämmelser, hvilka innefattas i Kongl. förordningen af den 11 December 1830 angående behandlingen af extra ordinarie afskrifningsfrågor och anmärkningsmål, har emellertid föreställt sig, att de vid driften och förvaltningen af statens jernvägar förekommande, vid tiden för nämnda författnings utfärdande icke anade förhållanden äro af den särskilda beskaffenhet, att samma bestämmelser, som gälla för afskrifning af kronans fordringar i allmänhet, må hända icke böra tillämpas i afseende å kronans på jernvägstrafikens affärsverksamhet grundade fordringsanspråk; hvadan Utskottet velat ifrågasätta behofvet af, att särskilda stadganden för Trafikstyrelsens förfarande i dylika fall utfärdas.

På grund häraf får Utskottet hemställa,

att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t behagade taga i öfvervägande, huru vida icke särskilda föreskrifter må böra meddelas om huru vid afskrifningar af jernvägstrafikens osäkra fordringar skall förfaras.

§ 10.

Stuteriöfverstyrelsen och stuterierna.

(Rev. ber. pag. 157. — Utl. pag. 416—419.)

Ang. en utgift för kosthållning vid auktion å Ottenby stuteri.

Vid granskning af räkenskaperna för Ottenby stuteri hafva Revisorerne anmärkt, att till bestridande af utgifterna för kosthållning och logis åt auktionsbesökande vid 1883 års hästauktion å Ottenby stuteri, enligt en af stuteriets chef utfärdad och af chefen för Stuteriöfverstyrelsen godkänd räkning, under revisionsåret utbetalts ett belopp af 400 kronor, hvilka utgifter icke synts hafva bort af statsmedel bekostas.

I häröfver afgifvet utlåtande har Stuteriöfverstyrelsen, med öfverlemnande af förklaringar från så väl f. d. chefen för Stuteriöfverstyrelsen som ock chefen för Ottenby stuteri, samt under förmälan, att Revisorerne omförmälda anmärkning varit under öfverläggning inom stuterikommissionen, anfört, att Stuteriöfverstyrelsen visserligen hyste den af bemälda kommission enhälligt uttalade åsigt, att, så länge hästauktionerna komme att hållas å Ottenby, stuteriets nytta och fördel

otvifvelaktigt måste anses bäst främjas derigenom att godtgörelse för ifrågakomna, till följd af lokala förhållanden oundvikliga auktionskostnader fortfarande finge med enahanda belopp som hittills från inflytande auktionsmedel till stuterichefen utbetalas; men att Stuteriöfverstyrelsen, med anledning af hvad Riksdagens revisorer i förevarande afseende anmärkt, ville föranstalta om utredning, huruvida dessa auktioner med mindre kostnad för stuteriet hädanefter måtte kunna ega rum i Kalmar.

Med afseende derå, att Stuteriöfverstyrelsen, enligt hvad i anförda utlåtande meddelats, har för afsigt att föranstalta om en utredning, huruvida icke ifrågavarande auktioner må kunna till annan ort förläggas, och derigenom de anmärkta utgifterna för framtiden undvikas, har Utskottet ansett sig böra hemställa, att vid den afgifna förklaringen må

bero.

Konsistorierna och läroverken.

§ 11.

(Rev. ber. pag. 229. — Utl. pag. 424.)

Vid granskning af Östersunds högre allmänna läroverks räkenskaper för revisionsåret hade Revisorerne, som för jemförelses skull jemväl tagit del af de fem nästföregående årens hufvudredogörelser för läroverket, funnit, att desamma för åren 1878—1883 underskrifvits, utom af redogöraren, äfven af flere eller färre bland läroverkets lärare, men af dessa senare med uttrycklig hänvisning till de anmärkningar, som gjorts i de af läroverkets revisorer för motsvarande år afgifna revisionsberättelser. Sådana berättelser funnes fogade vid läroverkets räkenskaper för åren 1879 och 1883, och för förstnämnda år funnes äfven redogörarens förklaring, hvaremot, för så vidt Revisorerne kunnat inhemta, för de öfriga åren både revisionsberättelse och förklaring saknades. Af de tillgängliga handlingarne framginge emellertid, att från lärarnes sida flere gånger anmärkts, att de hos redogöraren innestående kontanta behållningarna varit allt för stora, och att större delen deraf bort göras räntebärande genom insättning i någon bank; och hade denna anmärkning särskildt i 1883 års revisionsberättelse blifvit betonad.

Ang. redovisningen af Östersunds läroverks medel.

Räkenskaperna hade vid slutet af nedannämnda räkenskapsår upptagit följande kontanta behållningar nemligen:

1878 till		kronor	1,280: 50
1879	”	”	1,384: 85
1880	”	”	3,662: 10
1881	”	”	4,724: 09
1882	”	”	5,612: 22
1883	”	”	5,653: 78;

Beträffande 1883 års behållning hade läroverkets revisorer anmärkt, dels att densamma rätteligen utgjort 5,912 kronor och 72 öre, och dels att den icke för revisorerne uppvisats. Deremot hade läroverkets inspektor å hufvudredogörelsen tecknat intyg, att vid hållen kassa-inventering den i redogörelsen utbalanserade behållning äfvensom vederbörliga säkerhetshandlingar befunnits i behörig ordning förvarade; och hade Riksdagens revisorer lika med läroverkets revisorer, ansett sig böra yrka, att kassabehållningarna i möjligaste mån måtte insättas i bank eller utlånas mot säkerhet.

Med öfverlemnande af vederbörandes förklaring i anledning af Revisorernes omförmälda anmärkning har Domkapitlet i Hernösand uti afgifvet utlåtande meddelat, att Domkapitlet rörande samma förhållande vid ifrågavarande läroverks räkenskaper för år 1884 i skrifvelse till Kammarrätten framhållit olämpligheten och risken af, att större summor af läroverkets tillgångar innestått hos dess rektor, helst derigenom vid möjligen inträffande konkurs eller dödsfall tillgångar kunde saknas hos bemälda rektor att gälda den hos honom innestående, läroverkets kassor tillhörande behållning; och kunde Domkapitlet nu så mycket hellre förena sig i det af Revisorerne framställda yrkandet, som dylikt flere gånger af läroverkets revisorer och Domkapitlet blifvit framställt.

Enligt hvad Utskottet inhemtat, har Herr Statsrådet och Chefen för Ecklesiastikdepartementet efter ingåendet af Domkapitlets omförmälda utlåtande, i embetsskrifvelse af den 30 nästlidne Januari anmodat Domkapitlet att skyndsamt inkomma med förslag till sådana anordningar, hvarigenom det anmärkta missförhållandet må kunna förebyggas; och då sålunda rättelse i det af Revisorerne afsedda syfte är att emotse, får Utskottet hemställa, att vid hvad i ärendet förekommit må

bero.

Kongl. Akademien för de fria konsterna.

§ 12.

(Rev. ber. pag. 289. — Utl. pag. 432—434.)

Enligt hvad Revisorerna meddelat, hade på hemställan af Öfverintendentsemetet Kongl. Maj:t genom bref den 29 September 1848 resolverat, att till statybildhuggareboställe skulle anvisas så väl hela den till boningsrum, atelier m. m. inredda bottenvåningen af den s. k. gamla gjuthustomtens åbyggnad vid Beridarebangatan i Stockholm, med efteråt omförmäldt undantag, som ock den öfversta på gjuthustomten belägna våningen; detta på Öfverintendentsemetets förmälan, att, ehuru det vid första betraktande kunde synas, som skulle statybildhuggaren härigenom erhålla ett större antal rum än han efter vanlig beräkning kunde anses behöfva, det dock vid närmare undersökning befans, att denne konstnärs egentliga boställe vore, under hänsigt till rummens och lägenheternas indelning, läge och särskilda beskaffenhet, endast för en bildhuggare användbart och i det närmaste motsvarande hvad som tillförene varit åt statybildhuggarne upplåtet. Sedermera hade, enligt Kongl. brefvet den 11 April 1867, medgifvits statybildhuggaren att på viss tid få uthyra nyssnämnda bottenvåning; ett medgifvande, som sedermera förnyats och ännu fortfore. Statybildhuggaren hade genom kontrakt den 31 December 1873 till Direktionen för Nya elementarskolan uthyrt bottenvåningen, bestående af 7 rum, 2 tamburer, kök och källare, för en årlig hyra af 1,500 kronor. Dertill komme så väl atelier som boställsvåning af 7 rum med kök, domestikrum och tambur i husets öfre våning. Då sistnämnda förmån mer än till fyllest ansåges motsvara det afdrag af 1,000 kronor i aflöningen vid Akademiens för de fria konsterna läroverk, som statybildhuggaren i jemförelse med de öfrige lärarna vore underkastad, syntes han enligt Revisorernes förmenande genom det tillägg af 1,500 kronor, som erhållits genom bottenvåningens uthyrande, hafva fått en fördel som icke vore af något skäl motiverad. Samma vånings uthyrande jäfvade äfven rättigheten af Öfverintendentsemetets ofvan omförmälda uttalande, att bostället i sin helhet endast för en statybildhuggare vore användbart. På dessa grunder hade Revisorerna ansett, att bottenvåningen i omförmälda byggnad borde vid nuvarande boställsinnehafvarens afgång för statsverkets räkning tagas i anspråk.

*Ang. de till
statybildhug-
garen upp-
låtna lägen-
heter.*

Med anledning af Revisorernes anförda framställning har Akademien för de fria konsterna i afgifvet utlåtande erinrat, att om än de till framtida indragning föreslagna rummens ifrån både atelier och begagnad bostadslägenhet isolerade läge och deras sedan år 1867 medgifna uthyrande förklarade den framställda anmärkningens tillkomst, en sådan indragning likväl icke ändamålsenligt och rättvist skulle kunna göras utan beredande åt den kommande tjensteinnehafvaren af vederlag, bestående dels i tilldelandet åt honom af ett mindre antal, intill och i kommunikation med den stora atelieren liggande och för statybildhuggaren åliggande undervisningsskyldighets utgörande väl behöfliga rum, dels ock i ett så afpassadt penningebelopp, som vid nytt tillträde kunde anses skäligt för att, under penningens då sannolikt ytterligare sänkta värde, och då säkerligen än starkare framträdande kraf på statybildhuggarens lärareverksamhet, i fördelar möjligast nära likställa den nyttillträdande med sin föregångare; och hade Akademien, såsom ytterligare skäl för att en penningeersättning i nu antagna fall borde tillerkännas en kommande tillträdare af statybildhuggarebefattningen, åberopat dels den stora, sannolikt äfven växande betydelsen af ifrågasvarande konstfack, dels såväl fåtaligheten af för skulpturlärareplatsen kvalificerade personer, som dermed i sammanhang stående svårighet för Akademien att utan jemförelsevis goda aflöningsförhållanden, kunna tillfredsställande besätta densamma.

Till närmare upplysning angående statybildhuggarens aflöning har Utskottet velat erinra, att, enligt den för Akademien för de fria konsterna fastställda stat, de fyra professorer vid Akademien, hvilka undervisa i figurteckning samt målning och modellstudium åtnjuta i lön 2,000 kronor hvardera, samt att af dessa lärare de två professorerna i målning ega uppbära i tjenstgöringspenningar 2,000 kronor hvardera, under det att de två öfriges tjenstgöringspenningar uppförts till 1,000 kronor för dem hvar. Enligt hvad af Statsrådet och Chefen för ecklesiastikdepartementet, vid föredragning af frågan om lönereglering för bemälda tjenstemän till statsrådsprotokollet för den 7 Januari 1878 anført, hade skilnaden i dessa professorers tjenstgöringspenningar sin grund deri, att de två förstnämnde hade tjenstgöring både vid dagen och vid eldsljus eller om aftnarne, men de två senare endast om aftnarne, till följd hvaraf dessas tid för egna arbeten icke i lika mån toges i anspråk. Den af sistnämnde professorer, som vore bildhuggare, skulle fortfarande såsom förut hans företrädare allt sedan Sergels tid åtnjuta förmånen af boställe och atelier, men detta berodde derpå, dels att bildhuggaren här i nordnorden hade svårare än t. ex. idkaren af målning att genom artistiskt förvärf bereda sig en tryggad

ställning, medan det dock, å andra sidan, vore af vigt för samhället att kunna få större monumentala skulpturarbeten utförda i hemlandet, dels att atelierer med det för en statybildhuggares verksamhet erforderliga utrymme till golfyta och höjd svårligen kunde erhållas i enskild byggnad och passande lokal dertill ej vore att tillgå inom Akademiens egendom.

Utskottet anser visserligen, att statybildhuggaren på de sålunda anförda skäl bör genom åtnjutande af fri bostadslägenhet och atelier erhålla någon förmån framför den andra professoren i modellstudium; men i likhet med hvad Revisorerna anmärkt, har Utskottet funnit de till statybildhuggaren hittills upplåtna lägenheterna vara öfver höfvan vidsträckta; och då den framstående konstnär, som senast innehaft statybildhuggarebefattningen, numera aflidit, anser Utskottet tiden vara inne att vidtaga någon reglering i berörda afseende.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t tacktes, före tillsättandet af den lediga statybildhuggarebefattningen, taga i öfvervägande, huruvida icke någon eller några af de hittills af statybildhuggaren disponerade lägenheter må kunna från nämnde embetsmans boställe fränskiljas och för annat statens ändamål användas.

§ 13.

Hvad i öfrigt blifvit af Revisorerna anmaldt och erinradt har Utskottet funnit dels vara af beskaffenhet att lämpligen böra tagas i öfvervägande vid behandling af de utgiftsanslag, Revisorernes framställning berör, dels hafva medfört åsyftad rättelse, dels vara genom vederbörandes utlåtanden nöjaktigt förklaradt, dels ej vara af den vigt, att, oaktadt förklaringen ej varit fullt tillfredsställande, någon Riksdagens åtgärd bort af förhållandet påkallas, dels slutligen icke hafva varit af beskaffenhet att från Utskottets sida påkalla något yttrande.

Stockholm den 16 Februari 1886.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

vid § 9, (angående en af Jernvägstrafikstyrelsen verkställd afskrifning af en fordran):

af Herr Friherre *B. A. Leijonhufvud*; samt

vid § 12 (angående de till statybildhuggaren upplåtna lägenheter):

af Herr *C. E. Casparsson*.